

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
УПРАВА ЗА ФИНАНСИСКО
РАЗУЗНАВАЊЕ**

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

**ЗА РАБОТАТА НА
УПРАВАТА ЗА ФИНАНСИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ
ЗА 2020 ГОДИНА**

март, 2021 година

Содржина

КРАТЕНКИ	4
ВОВЕД	5
I. УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПРАВНАТА РАМКА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	6
I.1. Закон за спречување перење пари и финансирање на тероризам	6
II. СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ – МЕРКИ, АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ	6
A. Субјекти на мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам	6
II. 1 Вид и број на субјекти	7
II.2 Преглед на доставени податоци до Управата.....	9
II.2.1 Примени извештаи за сомнителни трансакции (STR)	9
II.2.2. Анализи на доставените податоци за спречување на перење пари и финансирање на тероризам од страна на Управата и преглед на доставени извештаи за сомневање за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и известувања за сомневање за сторени други кривични дела до надлежните органи	14
III. НАДЗОР НАД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА МЕРКИТЕ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ	18
III.1 Спроведен надзор над субјектите.....	18
III.2. Резултати од надзорот – најчести идентификувани прекршоци	18
III.3 Преглед на спроведени постапки за едукација, порамнување и поднесени барања за поведување на прекршочна постапка.....	19
III.3.1 Спроведени постапки за порамнување	19
III.3.2 Спроведени постапки за едукација и поднесени барања за поведување на прекршочна постапка	21
III. 3.3 Статус на прекршочни постапки кои се водат пред надлежни судови врз основа на поднесено барање за поведување на прекршочна постапка од страна на Управата	21
IV. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	22
IV.1 Размена на податоци со овластени тела на други држави	22
IV.1.1 Примени барања за размена на податоци и информации од единици за финансиско разузнавање на други држави	23
IV.1.2 Доставени барања за размена на податоци и информации од Управата.....	25
IV.2. Учество во работата на меѓународни тела и организации.....	26
IV.2.1 Учество во работата на Moneyval Комитетот, Совет на Европа	26
IV.2.2 Учество на Пленарниот состанок на ЕГМОНТ Групата.....	27
V. СОРАБОТКА СО СУБЈЕКТИТЕ, ОРГАНИТЕ ЗА НАДЗОР, ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ТЕЛА	27
V.1 Соработка со субјектите.....	27

V.2 Соработка со органите за надзор.....	27
V.3 Соработка со други државни органи и тела	28
V.4 Активности на Советот за борба против перење пари и финансирање на тероризам.....	28
V.5 Национална проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам.....	28
VI. ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА УПРАВАТА ЗА ФИНАНСИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ.....	30
VI.1 Кадровски капацитети.....	30
VI.2 Проект за борба против економски криминал и други проекти	30
VI.3 Технички капацитети	31

КРАТЕНКИ

НРА- Национална проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам
ФАТФ- Оперативната Група за определување на дејствија за спречување перење пари и финансирање на тероризам
ЕУ- Европска Унија
ООН- Организација на Обединети Нации
РСМ- Република Северна Македонија
КЗ- Кривичен Закон
ЗСППФТ- Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам
Moneyval Комитет- Комитет на експерти за евалуација на системите за спречување на перење пари и финансирање на тероризам при Советот на Европа
УФР- Управа за финансиско разузнавање
НБРМ- Народна банка на Република Северна Македонија
КХВ- Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија
ЦДХВ- Централниот депозитар за хартии од вредност
Берза- Македонска берза
УПП- Управа за јавни приходи
АСО- Агенција за супервизија на осигурување
МАПАС- Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување
МФ- Министерството за финансии
МВР- Министерството за внатрешни работи
ФИУ- Единица за финансиско разузнавање
ДНФБП- Нефинансиски дејности и професии
СТР- Извештај за сомнителна трансакција
ОЈОКК - Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција
МВР - Министерство за внатрешни работи
ЦУ - Царинска управа
УФП - Управа за финансиска полиција
ЦР - Централен регистар

ВОВЕД

Управата за финансиско разузнавање е орган во состав на Министерството за финансии задолжен за борба против перење пари и финансирање на тероризам во Република Северна Македонија. Управата е формирана во согласност со меѓународните стандарди кои наметнуваат обврска за секоја држава да воспостави Единица за финансиско разузнавање како специјализирана институција која ќе се бори против перењето пари и финансирање на тероризмот.

Управата за финансиско разузнавање (во понатамошниот текст: Управата) е формирана во септември 2001 година (Службен весник на РМ“ бр.70/01), започнува со работа на 01.03.2002 година, како Дирекција за спречување на перење пари, а во јануари 2008 година со стапување во сила на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам („Службен весник на РМ“ бр.04/08), го трансформира својот статус и назив во Управа за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како орган во состав на Министерството за финансии, со својство на правно лице. Со Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам („Службен весник на РМ“ бр.44/12), повторно го менува називот во Управа за финансиско разузнавање.

Како административен орган на финансиско разузнавачка единица, Управата дејствува како посредник помеѓу приватниот сектор (субјектите), од една страна и истражните органи, од друга страна. Управата работите од својата надлежност ги врши согласно со закон, ратификуваните меѓународни договори со кои се уредува спречувањето перење пари и финансирање на тероризам. Управата своите надлежности ги спроведува на целата територија на државата, а нејзиното седиште е во Скопје. Основни надлежности на Управата се: прибирање, обработување, анализа, чување и доставување на податоци добиени од субјектите, а кои се однесуваат на сомнение за перење пари или финансирање на тероризам. Покрај овие основни надлежности, Управата ги извршува и следните надлежности: издава писмен налог на субјектот со кој привремено ја задржува трансакцијата, поднесува барање за поднесување на предлог за определување на привремени мерки до надлежниот јавен обвинител, поднесува барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежниот суд, соработува со субјектите, со надзорните органи и со други државни органи и институции, како и со други организации, институции и меѓународни тела за борба против перењето пари и против финансирањето на тероризмот, склучува договори за соработка и разменува податоци и информации со овластени тела на други држави и меѓународни организации, врши надзор над субјектите, поведува иницијативи или дава мислења на закони и подзаконски акти што се однесуваат на спречување и откривање на перење пари и финансирање на тероризам, помага во професионалното усовршување на овластените лица и вработените кај субјектите, утврдува листи на индикатори за анализа на ризик и за препознавање на сомнителни трансакции во соработка со субјектите и органите кои вршат надзор врз нивното работење, планира и спроведува обуки за усовршување и оспособување на вработените во Управата и дава појаснување во примената на прописите за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Со Управата раководи директор кој го именува и разрешува Владата на предлог на министерот за финансии.

I. УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПРАВНАТА РАМКА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

I.1. Закон за спречување перење пари и финансирање на тероризам

Превенцијата од перење пари и финансирање на тероризам во Република Северна Македонија е регулирана со Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам (Службен весник на РМ бр. 120/2018, 275/2019 и 317/2020). Овој закон ги утврдува мерките и дејствијата за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам кои ги преземаат задолжените субјекти, како и работењето и надлежностите на Управата за финансиско разузнавање. Овој закон е усогласен со ЕУ Директива за спречување на употребата на финансискиот систем за целите на перење пари и финансирање на тероризам од 2015 година (2015/849 ЕЦ).

За целите на усогласување на овој закон со неколку закони, и тоа со: Законот за прекршоците (Службен весник на РСМ бр 96/19), Законот за централен регистар на население (Службен весник на РСМ бр 98/19), Законот за електронско управување и електронски услуги (Службен весник на РСМ бр 98/19) и со Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги (Службен весник на РСМ бр 101/19), Управата подготви Предлог закон за изменување и дополнување на Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам.¹

За целите на понатамошно усогласување на регулативата за спречување перење пари и финансирање на тероризам со одредбите од ЕУ Директивата 2018/843, Управата реализираше серија од активности за подготовка на нов Закон за спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Во овие активности на Управата беше вклучен и странски експерт обезбеден во рамки на Проектот за борба против економски криминал имплементиран од страна на Советот на Европа.

II. СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ – МЕРКИ, АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

A. Субјекти на мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам

Секоја држава треба да презема мерки за спречување на перење пари и на финансирање на тероризмот. Тие мерки имаат за цел зголемување на свеста на институциите и на приватниот сектор за борбата против перењето пари и финансирањето на тероризмот и креирање соодветни инструменти за борба против овој вид на криминал.

Стандардите и мерките кои ги поставуваат меѓународните тела кои се занимаваат со проблематиката на борба против перење пари и финансирање на тероризам постојано се развиваат и дополнуваат во согласност со откриените случаи на перење на пари и

¹ Предлог законот е усвоен од ВРСМ во декември 2019 г. и доставен во собраниска процедура. Законот е усвоен на 31.12.2020 година и објавен во Службен весник на Република Северна Македонија бр 317/2020.

финансирање на тероризам. Услугите кои одредени правни и физички лица ги нудат, а кои често се злоупотребувани од страна на криминалците, доведе до поставување на стандарди во однос на примена на одредени мерки и дејствија од страна на тие лица, со цел да се спречат, колку што е можно повеќе, нелегалните активности на перење пари и финансирање на тероризам. Од оваа причина, сите правни и физички лица кои треба да применуваат вакви мерки, се вбројуваат во категоријата на обврзани субјекти. Управата редовно ги следи стандардите во однос на определувањето на категоријата на субјекти, како и нивните обврски и истите ги имплементира при подготовката на законските и подзаконските прописи. Оттука, обемот на субјекти опфатени со Законот е во согласност со меѓународните стандарди и прописи.

II. 1 Вид и број на субјекти

Во текот на 2020 година, Управата идентификуваше вкупен број од 6.034 субјекти задолжени да преземаат мерки и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Во следната табела даден е приказ на субјектите задолжени да преземаат мерки и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, по вид и број споредбено во 2019 и 2020 година.

Табела бр.1

Субјекти задолжени да преземаат мерки и дејствија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам			
Ред. бр.	Вид на субјект	Број на субјекти во 2019 година	Број на субјекти во 2020 година
1	Банки	15	14
2	Штедилници	2	2
3	Менувачници	244	242
4	Даватели на услуги брз трансфер на пари	9	9
5	Субагенти за брз трансфер на пари	220	232
6	Друштва за осигурување (при склучување на договори за осигурување на живот)	5	5
7	Брокерски куќи	5	5
8	Друштва за управување со отворени и затворени инвестициски фондови	5	5
9	Друштва за управување со приватни инвестициски фондови и приватни фондови	22	31

10	Друштва за инвестиционо советување	0	1
11	Друштва за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови	3	3
12	Македонска пошта АД	1	1
13	Други правни или физички лица кои согласно закон извршуваат една или повеќе активности во врска со одобрување кредити, издавање на електронски пари, издавање и администрирање на кредитни картички и други финансиски активности (Финансиски друштва)	27	30
14	Даватели на финансиски лизинг	7	7
15	Агенции за посредување во промет со недвижности	188	188
16	Друштва за ревизија	39	41
17	Друштва за сметководство	2.115	2.115
18	Адвокати и адвокатски друштва	2.743	2.868
19	Нотари	187	181
20	Приредувачи на игри на среќа во казино	6	6
21	Приредувачи на игри на среќа во обложувалница	9	8
22	Приредувачи на игри на среќа во автомат клуб	19	21
23	Приредувачи на електронски игри на среќа	1	1
24	Приредувачи на интернет игри на среќа	1	1
25	Приредувачи на игри на среќа – лотариски игри на среќа	1	1
26	Приредувачи на игри на среќа – томбола од затворен тип	0	0
27	Правни лица кои примаат во залог подвижни предмети и недвижности (зложувалници)	13	13
28	Правни лица кои посредуваат при микроплаќања	1	2

29	Централен депозитар за хартии од вредност	1	1
30	Даватели на услуги на трустови или правни лица	0	0
31	Правни и физички лица кои даваат услуги за организирање и спроведување на аукции	0	0
ВКУПНО:		5.889	6.034

II.2 Преглед на доставени податоци до Управата

Една од основните мерки која субјектите треба да ја преземаат е идентификување на можни активности поврзани со перење пари или финансирање на тероризам. Улогата на субјектите е клучна во борбата против овие појави, бидејќи од нивната успешност да ги детектираат сомнителните активности, зависи и успешноста на институциите во системот, да ги докажат и потврдат истите.

Доставувањето на извештај за сомнителна трансакција (во понатамошниот текст: STR) е почетната точка од која започнува процесот на утврдување на постоење сомневање за перење пари или финансирање на тероризам. Ова е една од клучните обврски на субјектите - резултат на сите други обврски кои ги применуваат (идентификација, следење на деловните активности, чување на податоци и сл.). Сомневањето, субјектите го утврдуваат врз основа на непосредни сознанија, листите на индикатори и меѓународните листи на терористи и терористички организации.

II.2.1 Примени извештаи за сомнителни трансакции (STR)

Задолжените субјекти согласно член 54 од Законот, имаат обврска да доставуваат STR до Управата кога се сомневаат или имаат основи за сомневање дека било или е извршено перење пари и/или финансирање на тероризам или е направен обид или се прави обид за перење пари и/или за финансирање на тероризам без оглед на износот на трансакцијата, кога имотот е принос од казниво дело или кога имотот е поврзан со финансирање на терористички акт, терористичка организација или терорист или лице кое финансира тероризам. Субјектите, во текот на 2020 година доставиле вкупно **292 STR** до Управата, од кои **289 STR** се доставени со сомнение за перење пари и **3 STR** со сомнение за финансирање на тероризам.

Во следната табела прикажан е бројот на доставени STR по субјекти во 2020 година.

Табела бр.2

СУБЈЕКТИ	Број на доставени STR во 2020 година
Банки	237

Нотари	21
Даватели на услуги брз трансфер на пари и субагенти	27
Адвокати	3
Друштва за осигурување	1
Лизинг друштва	1
Пензиски друштва	1
Друштва за ревизија и консалтинг	1
ВКУПНО	292

Во следната табела прикажана е активноста на субјектите во однос на доставувањето на STR, односно прикажани се примените STR по видови на субјекти во текот на 2020 година.

Табела бр.3

Ред.бр.	Вид на субјект	Бр. на доставени STR
1	Банки	237
2	Штедилници	/
3	Менувачници	/
4	Даватели на услуги брз трансфер на пари и субагенти	27
5	Друштва за осигурување	1
6	Брокерски куќи	/
7	Друштва за управување со инвестициски фондови	/
8	Друштва за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови	1
9	Пошта	/

10	Правни лица кои извршуваат финансиски трансакции, телеграфски пренос на пари или достава на вредносни пратки	/
11	Даватели на финансиски лизинг	1
12	Агенции за недвижности	/
13	Друштва за ревизија	1
14	Друштва за сметководство	/
15	Адвокати	3
16	Нотари	21
17	Казина	/
18	Интернет казина	/
19	Правни лица чија дејност е купопродажба на возила	/
20	Други правни или физички лица кои согласно закон извршуваат една или повеќе активности во врска со одобрување кредити, издавање на електронски пари, издавање и администрирање на кредитни картички и други финансиски активности	/
21	Правни лица кои примаат во залог подвижни предмети и недвижности	/
22	Правни лица кои посредуваат при микроплаќање	/
23	Централен депозитар за хартии од вредност	/
24	Даватели на услуги за правни лица	/

График број 1 - Шематски приказ на примените STR по група на субјекти во текот на 2020 година

График број 2

Покрај STR, согласно Законот, субјектите до Управата доставуваат и податоци и документи на редовна основа. Така субјектите се должни сите извештаи за готовински трансакции во износ од 15.000 ЕУР или повеќе во денарска противвредност, како и за неколку поврзани готовински трансакции во износ од 15.000 ЕУР или повеќе во денарска противвредност да ги достават до Управата најдоцна во рок од три работни дена од извршената трансакција. Во текот на 2020 година од страна на банките се доставени вкупно **33.208 готовински трансакции и 34.600 поврзани готовински трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе**. Освен готовински и поврзани готовински трансакции од страна на банките по редовна основа се доставуваат и трансакции за исплатени кредити во износ над 15.000 ЕУР во денарска противвредност како и податоците за реализирани трансакции кај кои како основ се јавува позајмица помеѓу клиентите во вредност од 5.000 евра или повеќе. Во текот на 2020 година до Управата се доставени вкупно **25.940 исплатени кредити** во износ над 15.000 ЕУР како и **43.009 трансакции по основ позајмица** над 5.000 евра. Нотарите собраните податоци за составени нотарски акти, потврдени приватни исправи и заверени потписи на договори со кои се стекнува имот во вредност од 15.000 ЕУР или повеќе, во денарска противвредност ги доставуваат до Управата на крајот на денот во електронска форма. Во текот на 2020 година до Управата по тој основ се доставени вкупно **29.387 извештаи од страна на нотарите**. Осигурителните друштва кои вршат осигурување на живот собраните податоци за склучени полиси за осигурување живот со вредност на осигурување во износ од 15.000 ЕУР или повеќе, во денарска противвредност, ги доставуваат до Управата на крајот на денот во електронска форма. Во текот на 2020 година до Управата се доставени вкупно **1.671 извештаи за склучени полиси за осигурување живот** над предвидената граница. Правните лица чија дејност е купопродажба на возила собраните податоци за склучени договори за купопродажба на нови возила во вредност од 15.000 ЕУР или повеќе, во денарска противвредност, ги доставуваат до Управата на крајот на денот во електронска форма. Во текот на 2020 година по тој основ до Управата се доставени вкупно **3.565 извештаи за купопродажба на нови возила**. Согласно ЗСППФТ од 1 јули, 2019 година давателите на услуги на парични дознаки (брз трансфер на пари) до Управата доставуваат податоците за трансакции во износ од 1.000 евра или повеќе, при што во текот на 2020 година по тој основ доставени се вкупно **66.065 извештаи** од давателите на услуги на парични дознаки. Исто така од 1 јули 2019 година приредувачите на игри на среќа во играчница (казино), како и другите приредувачи на игри на среќа, освен казина, до Управата доставуваат податоци за купување или исплаќање на чипови во износ над 1.000 евра, односно податоци за исплата на добивка, уплата на влог или и во двата случаи кога трансакцијата е во вредност од 1.000 евра. Во текот на 2020 година доставени се вкупно **15.591. извештаи од казината и 17.230 извештаи од другите приредувачи на игри на среќа**. Наведените податоци се доставуваат по електронски пат, преку веб порталот на Управата и истите автоматски се импортираат во базата на Управата. Овие податоци се користат при анализата на случаите кои ги води Управата.

На шематскиот приказ е прикажан вкупниот број на извештаи кои во текот на 2020 година по редовна основа се доставени од страна на субјектите до Управата.

График број 3 - Шематски приказ на редовни трансакции во 2020 година

II.2.2. Анализи на доставените податоци за спречување на перење пари и финансирање на тероризам од страна на Управата и преглед на доставени извештаи за сомневање за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и известувања за сомневање за сторени други кривични дела до надлежните органи

Предметите кои се работат во Управата се иницирани од страна на субјектите, т.е. се иницирани по примен извештај за сомнителна трансакција (STR), како и по доставените иницијативи од други надлежни органи во Р. Македонија или спонтани информации/барања од надлежни тела на други држави, воедно 6 предмети се иницирани од страна на Одделението за аналитика, врз основа на податоците во базата на Управата. Врз основа на член 115 од Законот, Управата прибира дополнителни податоци и документација од државните органи, субјектите или други правни или физички лица, а по потреба и од овластени тела на други држави, при што се вршат проверки во базата на Управата како и во базите на податоци до кои Управата има електронски пристап. Од добиените податоци и информации се врши финансиска анализа и обрзботка.

Аналитичкиот дел од работењето на Управата, се заснова врз изготвување на финансиско - разузнавачка анализа, согласно интерната процедура за работа на предмети. По изработката на финансиско - разузнавачка анализа доколку се утврдат

сомненија се изготвува финален извештај со сомнение дека е сторено кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, односно известување дека е сторено друго кривично дело.

Доколку од анализата е утврдено сомневање дека е сторено кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, согласно член 118 став 1 од Законот, Управата доставува Извештај за сомнителни активности до надлежните истражни органи кои одлучуваат за понатамошни дејствија.

За предметите за кои од анализата се утврдени сомневања за сторено друго кривично дело освен перење пари или финансирање на тероризам, согласно член 118 став 4, известување се доставува до надлежен државен орган, и согласно член 130 од Законот, до Единиците за финансиско разузнавање на други држави.

Управата во текот на 2020 година до надлежните институции има доставено вкупно 35 извештаи и 24 дополнувања на веќе доставени извештаи, од кои 32 извештаи со сомнение за перење пари и 3 извештаи со сомнение за финансирање на тероризам, 122 известувања со сомневања за сторено друго кривично дело² и 29 дополнувања за веќе доставени известувања, додека 17 предмети се ставени во мирување (ад/акта) откако по извршените проверки не се утврдени сомневања за сторено кривично дело.

Во табелата бр. 4 е прикажан бројот на доставени извештаи за сомнителни активности за перење пари или финансирање на тероризам, односно доставени известувања за сторено друго кривично дело од страна на Управата до надлежните органи, како и доставени спонтани информации до Единиците за финансиско разузнавање на друга држава.

Табела бр. 4

Органи до кои се доставени извештаи/известувања	Доставени извештаи за перење пари или финансирање на тероризам	Доставени известувања за други кривични дела
МВР	14	47
УФП	6	17
ОЈО	14	14
УЈП	/	35
АНБ	1	4
ЦУ	/	3
ДКСК		1

² За 11 предмети доставени се известување до надлежен орган, а воедно и спонтана информација до Единица за финансиско разузнавање на друга држава

Единици за финансиско разузнавање на други држави (ФИУ)		49
ВКУПНО	35	171

На следниот приказ направена е споредба на бројот на извештаи и известувања кои Управата ги доставила до надлежните органи на нивно понатамошно постапување во текот на 2018, 2019 и 2020 година.

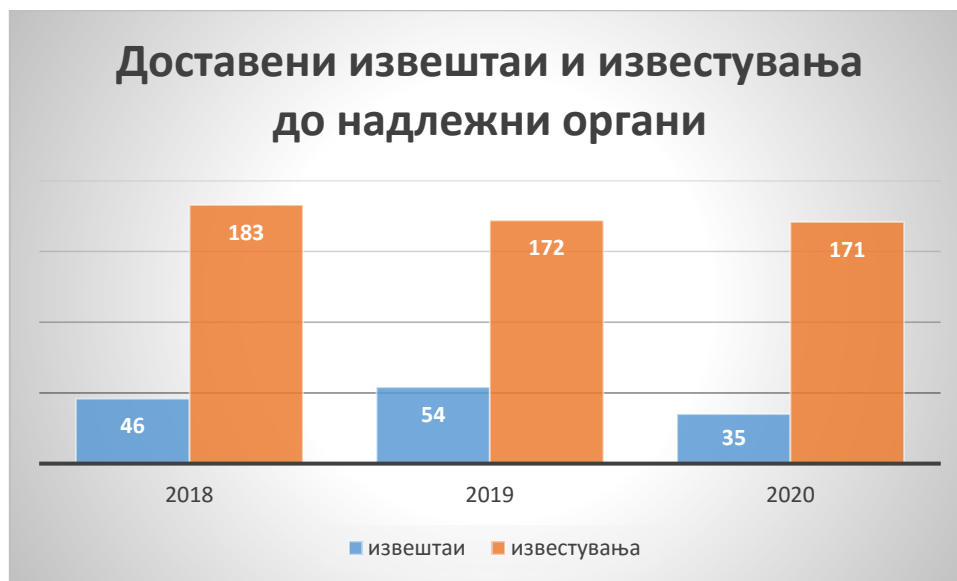

График број 4 - Шематски приказ за доставени Извештаи за перење пари и финансирање на тероризам споредено 2018, 2019 и 2020 година

Намалениот број на доставени извештаи и известувања во текот на 2020, година во однос на претходните 2018 и 2019 година се должи на целокупната состојба со Пандемијата и намалените кадровски капацитети на Управата со оглед на мерките за превенција и заштита од COVID кои беа донесени од страна на Владата.

Согласно член 117 од Законот надлежните државни органи може да достават иницијатива до Управата доколку постојат причини за сомневања за перење пари, и/или финансирање на тероризам. По овој основ во текот на 2020 година Управата постапи по 41 иницијативи од надлежните органи, а заради спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Во табелата бр.6 е прикажан бројот на доставени иницијативи до Управата за размена на податоци и информации од надлежните органи за целите на спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Табела бр. 5

Ред.бр.	Надлежен орган	Доставени иницијативи
1	Министерство за внатрешни работи	20
2	Јавно Обвинителство	15
3	Управа за финансика полиција	1
4	Агенција за разузнавање	1
5	Агенција за национална безбедност	2
6.	Царинска Управа	1
67	Народна Банка	1
ВКУПНО:		41

Согласно член 120 од Законот, при постоење на сомневање за сторено кривично дело перење пари и/или финансирање на тероризам Управата може да достави до надлежниот јавен обвинител барање за поднесување предлог за определување на привремени мерки. Во текот на 2020 година, Управата до надлежен јавен обвинител поднесе барања за поднесување предлог за определување на привремени мерки за 6 случаи, во кои случаи судот донесе решенија за примена на привремена мерка за привремено задржување на вкупно 17.774.076,00 денари и 1.413.148,00 ЕУР.

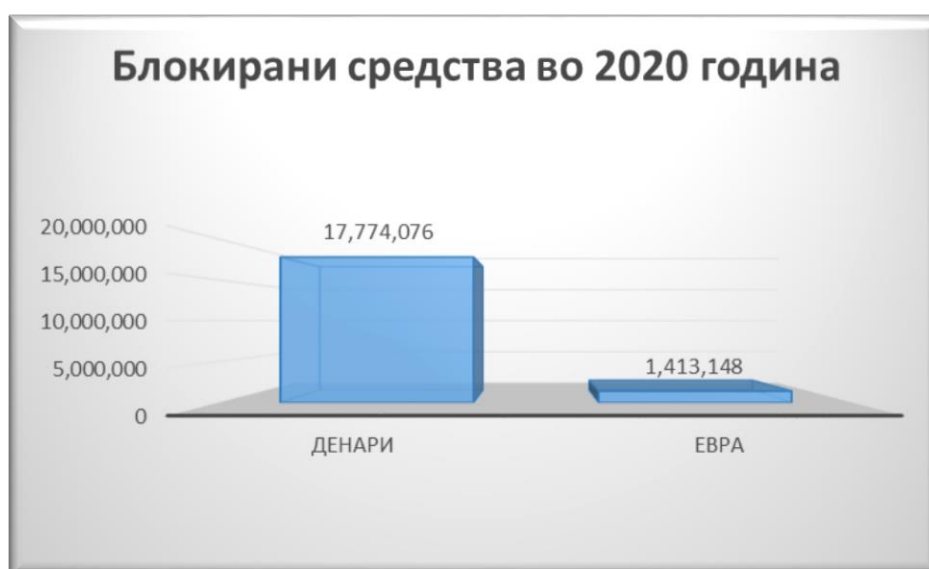

График број 5 - Шематски приказ на примена на привремени мерки во текот на 2020 година

III. НАДЗОР НАД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА МЕРКИТЕ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

III.1 Спроведен надзор над субјектите

Во текот на 2020 година, согласно годишната програма за вршење надзор, Управата изврши надзор над вкупно **38 субјекти** и тоа: **36 редовни надзори** и **2 вонредни надзори**, прикажани во табела бр.6

Табела бр. 6

СУБЈЕКТ	Редовен надзор	Вонреден надзор
Менувачница	2	0
Субагент за брз трансфер на пари	2	0
Нотар	2	0
Адвокат и адвокатско друштво	8	1
Друштво за сметководство	13	1
Друштво за ревизија	1	0
Агенција за посредување во промет со недвижности	4	0
Приредувач на игри на среќа во автомат клуб	4	0
ВКУПНО	36	2

III.2. Резултати од надзорот – најчести идентификувани прекршоци

Од извршените надзори беа констатирани следните прекршоци:

- Недоставување податоци и информации до Управата согласно член 53 став 8 од Законот.

Врз основа на член 53 став 8 од Законот, другите приредувачи на игри на среќа, освен приредувачите на игри на среќа во играчница (казино), собраните податоци за исплата на добивка, уплата на влог или и во двата случаи кога трансакцијата е во вредност од 1.000 евра во денарска противвредност или повеќе според средниот курс на Народната банка на Р. Северна Македонија, без оглед дали трансакцијата се извршува како поединечна или преку неколку трансакции кои се очигледно поврзани, ги доставуваат до Управата на крајот на денот во електронска форма преку веб порталот за доставување на извештаи во согласност со Правилникот за содржината и видот на податоците кои нотарите, банките, давателите на услуги парични дознаки (брз трансфер на пари), осигурителните друштва кои вршат работи на

осигурување на живот, правните лица чија дејност е купопродажба на возила, приредувачите на игри на среќа во играчница (казино) и другите приредувачи на игри на среќа ги доставуваат до Управата за финансиско разузнавање и начинот на нивно електронско доставување (Сл. весник на РМ бр. 86/19).

III.3 Преглед на спроведени постапки за едукација, порамнување и поднесени барања за поведување на прекршочна постапка

III.3.1 Спроведени постапки за порамнување

Во 2020 година, Управата спроведе постапка за порамнување со 1 субјект, приредувач на игри на среќа во автомат клуб.

Вкупниот износ на наплатена глоба за сторен прекршок изнесува **17.550 евра односно 1.082.751,00 денари**, прикажани во табела бр.7.

Табела бр. 7

Субјект	Изречена глоба за правното лице (во ЕУР)	Изречена глоба за одговорното лице во правното лице (во ЕУР)	Наплатена глоба за правното лице со порамнување (во ЕУР)	Наплатена глоба за одговорното лице во правното лице со порамнување (во ЕУР)	Вкупно наплатена глоба (во ЕУР)
Приредувач на игри на среќа во автомат клуб	27.000	8.100	13.500	4.050	17.550
Вкупно	27.000	8.100	13.550	4.050	17.550

График број 6 - Шематски приказ на наплатени глоби со порамнување по години:

Од извршениот редовен надзор над приредувач на игри на среќа во автомат клуб, констатирано е дека истиот **нема доставено податоци и информации до Управата согласно член 53 став 8 од Законот.**

Од увидот и анализата на обезбедената документација за исплата на добивка, уплата на влог или и во двата случаи кога трансакцијата е во вредност од 1.000 евра или повеќе во денарска противвредност според средниот курс на Народна банка на Р. Северна Македонија, без оглед дали трансакцијата се извршува како поединечна или преку неколку трансакции кои се очигледно поврзани, констатирано е дека приредувачот на игри на среќа во автомат клуб има повеќе исплати во вредност од 1000 евра или повеќе во денарска противвредност и истите не се доставени во електронска форма во Управата согласно член 53 став 8 од Законот.

Со горенаведеното дејствие, приредувачот на игри на среќа во автомат клуб, пропуштил и не преземал должни дејствија кои имал обврска да ги преземе согласно член 53 став 8 од Законот при што сторил прекршок согласно член 162 став (1) алинеја 29 од Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам (Сл. весник на РМ бр. 120/18 и

Сл. весник на Р. Северна Македонија бр. 275/19), за што е предвидена глоба за правното лице во износ од 30.000 евра во денарска противвредност. Врз основа на чл.162 ст.2, глоба во износ од 30% од одмерената глоба на правното лице му се изрекува и на одговорното лице во правното лице.

Според чл.170 од Законот, а во врска со чл.16 и чл.37 од Законот за прекршоците (Сл.весник на РСМ бр. 96/19), за одмерување на висината на глобата, против приредувачот на игри на среќа во автомат клуб изречена е глоба во износ од 27.000,00 евра во денарска противвредност.

Исто така, покрај изречената глоба на приредувачот на игри на среќа во автомат клуб, изречена е прекршочна санкција за одговорното лице, во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице, согласно член 162 став (2) од Законот, односно: $27.000 \times 30\% = 8.100$ евра во денарска противвредност.

На сторителите на прекршоците, Управата им предложи постапка за порамнување со издавање на прекршочен платен налог за правното лице и одговорното лице во правното лице и да ги платат глобите во рок од осум дена од денот на приемот на прекршочните платни налози.

Вкупно наплатената глоба од приредувачот на игри на среќа во автомат клуб и одговорното лице во субјектот изнесува 17.550 евра, односно 1.082.751,00 денари:

1. 13.500 евра, односно 832.883,00 денари за правното лице и
2. 4.050 евра, односно 249.868,00 денари за одговорното лице во правното лице.

III.3.2 Спроведени постапки за едукација и поднесени барања за поведување на прекршочна постапка

Управата во 2020 година не спроведе постапки за едукација, ниту поднесе барања за покренување на прекршочна постапка против субјекти пред надлежните судови.

III. 3.3 Статус на прекршочни постапки кои се водат пред надлежни судови врз основа на поднесено барање за поведување на прекршочна постапка од страна на Управата

Во текот на 2020 година, Управата продолжи да ги презема сите правни дејствија поврзани со прекршочните постапки кои се водат пред надлежните судови по поднесени барања за поведување на прекршочна постапка, а во врска со констатирани прекршоци во постапка за вршење на надзор кои се однесуваат на пропуштање на должни дејствија и сторени прекршоци од страна на субјектите.

Во текот на 2020 година, со правосилна судска пресуда врз основа на барање за поведување прекршочна постапка за виновни беа огласени правно лице и одговорно лице во правно лице за пропуштање на должни дејствија за вршење на внатрешна контрола согласно ЗСППФТ, а изречена им е прекршочна санкција - парична глоба во вредност од 2000 евра во денарска противвредност за одговорното правно лице и 500

евра во денарска противвредност за одговорното лице во правното лице. По конкретниот предмет од страна на Управата се преземаат и вонредни правни лекови.

Дополнително, пред надлежните судови во текот на 2020 година се водеа други тринаесет (13) прекршочни постапки врз основа на барање за поведување на прекршочна постапка поднесени од страна на Управата. Две прекршочни постапки во текот на 2020 година завршија со пресуди пред првостепените судови и истите продолжија во постапка по жалба пред повисоките судски инстанци - Апелациони судови. Останатите единаесет (11) прекршочни постапки во текот на 2020 година продолжија во постапка пред првостепените судови.

Прекршочните постапки поведени по барањата за поведување на прекршочни постапка од страна на Управата се однесуваат за следните видови на сторени прекршоци согласно Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам:

- неидентификување и потврдување на идентитетот на вистинскиот сопственик согласно со членот 18,
- неспроведување на засилена анализа кон сложени и невообичаени трансакции согласно со членот 38,
- неодбивање на воспоставување на деловен однос или извршување на трансакција или непрекивање на деловниот однос со клиентот согласно со членот 39 ставови (1) и (2),
- недоставување на извештај согласно член 53,
- недоставување на извештај за сомнителна трансакција согласно член 54 в.в со член 55 и
- известување на клиентот или трето лице согласно со членот 61 став (1).

IV. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во рамки на законски утврдените надлежности, Управата соработува со овластените тела на други држави и со меѓународните организации кои се занимаваат со борба против перење пари и финансирање на тероризам и учествува во исполнувањето на обврските кои произлегуваат од членството на Република Македонија во меѓународните организации (Moneyval Комитетот при Советот на Европа и EGMONT).

IV.1 Размена на податоци со овластени тела на други држави

Управата во рамките на меѓународната соработка може да бара и доставува податоци по сопствена иницијатива или по барање на друга држава по принципот на реципроцитет.

Размената на податоци и информации, односно приемот и доставувањето на податоци до членките на EGMONT се врши електронски на обезбеден начин преку Egmont Secure Web Site (ESW).

IV.1.1 Примени барања за размена на податоци и информации од единици за финансиско разузнавање на други држави

Во периодот предмет на овој извештај, Управата има примено 34³ барања од Единиците за финансиско разузнавање - ФИУ на други држави.

Табела бр. 8- Приказ на примени барања во 2016, 2017, 2018, 2019 и 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Број на примени барања	38	40	41	36	34

Управата со барањата од ФИУ на други држави постапува согласно член 129 од Законот и Процедурата за квалитет - Постапување со барања на податоци и информации на Единици за финансиско разузнавање на други држави и меѓународни организации.

Табела бр. 9- Приказ на барања по месеци

	I Квартал			II Квартал			III Квартал			IV Квартал		
	Јан	Фев	Март	Апр	Мај	Јуни	Јули	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек
Вкуп/мес	3	6	4	/	2	1	3	4	5	2	2	2
Вкуп/кв	13			3			12			6		

Управата разменува податоци и информации со ФИУ на други држави без оглед на начинот и типот на нивно организирање.

Табела бр.10- Приказ на државите кои доставиле барање

	Држава	Број на доставени барања по држава
1	Србија	5
2	Босна и Херцеговина, Израел, Грција, Словенија, Косово (секоја по)	2
3	Италија, Чешка, Германија, Ирска, Азербејџан, Белгија, Џерси, Франција, Полска, Малта, Албанија, Казахстан, Бугарија, Австрија, Кипар,	1

³ Од овие барања 1 барање се однесува за финансирање на тероризам.

	Романија, Словачка, Шпанија и Луксембург (секоја по)	
Вкупно	26 држави	34

Одговорот кој се обезбедува на државата барател ги содржи сите податоци и информации кои Управата во рамките на своите надлежности може да ги обезбеди при вршењето на анализа на STR добиени од задолжените субјекти. Управата обезбедува податоци, подготвува и доставува одговор на доставеното барање (најчесто) во рок од еден месец. Управата нема одбиено барање за доставување на податоци.

Табела бр. 11- Приказ на времето потребно за одговарање на примените барања

Период за одговор	1-5 дена	5 дена до 1 месец	1-2 месеци	Повеќе од 2 месеци
Бр. одговори	5	14	8	7

Согласно своите законски надлежности определени во член 112 од Законот, Управата постапи по 32⁴ спонтани информации, односно податоци и информации за перење пари и финансирање на тероризам добиени од Единиците за финансиско разузнавање на други држави.

Табела бр. 12- Приказ на примени спонтани информации по години

	2016	2017	2018	2019	2020
Број на примени спонтани информации	23	18	18	32	32

⁴ Од овие информации 5 се однесуваат за финансирање на тероризам.

IV.1.2 Доставени барања за размена на податоци и информации од Управата

Во периодот, предмет на овој извештај, Управата има доставено 79⁵ барања до ФИУ на други држави.

Табела бр. 13- Приказ на барања по години

	2016	2017	2018	2019	2020
Број на доставени барања	53	52	78	74	79

Управата кога доставува барања од ФИУ на други држави постапува согласно член 128 од законот и Процедурата за квалитет - Доставување барање за податоци и информации на ФИУ на други држави и меѓународни организации.

Табела бр.14- Приказ на барања по месеци

	I Квартал			II Квартал			III Квартал			IV Квартал		
	Јан	Фев	Март	Апр	Мај	Јуни	Јули	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек
Вкуп/мес	4	17	12	/	5	2	12	2	11	1	3	10
Вкуп/кв	33			7			25			14		

Согласно своите законски надлежности Управата може да бара податоци од ФИУ без оглед на нивниот тип и вид. Управата врз основа на податоците со кои располага сите барања кои ги доставува ги образложува, поради што ниту едно барање не е одбиено од страна на ФИУ на друга држава.

Табела бр.15- Приказ на државите до кои Управата доставила барање

	Држава	Број на доставени барања по држави
1	Бугарија	10
2	Швајцарија	7
3	Грција, Србија (до секоја држава по)	5
4	Обединето Кралство, Словенија (до секоја држава по)	4

⁵ Од овие барања 2 се за финансирање на тероризам.

5	Австралија, Турција, Белгија, Кипар, Италија, Шпанија, Албанија (до секоја држава по)	3
6	Обединети Арапски Емирати, Полска, (до секоја држава по)	2
7	Унгарија, Монако, Isle of Man, Ирска, Португалија, Франција, Косово, Романија, Австрија, Хрватска, САД, Белорусија, Тајланд, Летонија, Хонг Конг, Русија, Црна Гора, Кувајт и Канада (до секоја држава по)	1
Вкупно	34 држави	79

Согласно своите законски надлежности определени во член 130 од Законот Управата достави 49 спонтани информации, односно податоци и информации за перење пари и финансирање на тероризам до ФИУ на други држави.

Табела бр. 16- Приказ на доставени спонтани информации по години

	2016	2017	2018	2019	2020
Број на доставени спонтани информации	19	30	42	37	49

IV.2. Учество во работата на меѓународни тела и организации

IV.2.1 Учество во работата на Moneyval Комитетот, Совет на Европа

Во текот на 2020 година, претставници од Управата (и др.надлежни институции) кои се дел од делегацијата на РСМ во Moneyval Комитетот при Советот на Европа, учествуваа на неколку состаноци (Intersessional Consultations и Working Meetings), како и на 60-от Пленарен состанок (14-18 септември 2020 год.) кои поради Ковид -19 пандемијата беа реализирани како онлајн средби.

Исто така, претставник од Управата (заедно со претставник од Јавното обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција) учествуваше на 12 состанок на Државите потписнички на Варшавска Конвенција, кој се одржа на 27-28.10.2020 година во Стразбур, Според околностите и ограничувањата неметнати со пандемијата од Ковид -19, овој состанок се спроведе во хибриден модел (електронски на најголем дел од делегациите). На овој состанок беше презентиран извештајот подготвен за целите на хоризонталниот мониторинг за имплементација на членовите 9 7 (2-ц) и 19 (1) и 14 од Варшавската конвенција.

IV.2.2 Учество на Пленарниот состанок на ЕГМОНТ Групата

Претставници од Управата учествуваа и на неколку работни состаноци кои ги организираше Егмонт Групата, како и на обуки кои во 2020 година беа реализирани преку онлајн средби поради Ковид – 19 пандемијата.

V. СОРАБОТКА СО СУБЈЕКТИТЕ, ОРГАНИТЕ ЗА НАДЗОР, ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ТЕЛА

V.1 Соработка со субјектите

Управата континуирано помага во професионалното усовршување на овластените лица и вработените во одделите за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во субјектите од членот 5 од Законот, преку учество и организирање на обуки, реализација на работни средби, издавање и објавување на упатства, одговарање на прашања на субјектите поврзани со имплементација на Законот и исполнување на нивните законски обврски и др.

Субјектите согласно одредбите од Законот во своите Програми за спречување на перење пари и финансирање на тероризам задолжително изготвуваат План за обука на вработените во субјектот од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам која обезбедува реализација на најмалку две обуки во текот на годината. Овие обврски придонесуваат за зголемување на знаењето и капацитетот на субјектите за откривање на сомнителни активности за перење пари или финансирање на тероризам и навремено доставување извештаи до Управата за ваквите активности, со што се зајакнува целокупниот систем за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

V.2 Соработка со органите за надзор

Управата има континуирана соработка со сите надзорни органи, и тоа: Народна банка на Република Северна Македонија, Комисија за хартии од вредност, Управа за јавни приходи, Агенција за супервизија на осигурувањето, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, Агенција за пошти и комисиите за надзор при адвокатската комора и Нотарската комора на Република Северна Македонија, со кои беа разменети информации за годишните планови за вршење надзор за 2020 год. со цел усогласување на меѓусебните активности, координација на надзорот од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам што го вршат надзорните органи и интензивирање на соработката помеѓу надзорните органи со зајакнување на меѓу институционалната соработка преку имплементирање на потпишаните меморандуми за соработка и размена на податоци.

Взаемното известување за наодите од извршените надзори како и за поднесените барања за покренување на прекршочна постапка, за поведените постапки за порамнување, спроведената едукација и за исходот од тие постапки, се применува и се почитува од надзорните органи. Управата, исто така ги известува надзорните органи и комисиите за надзор за наодите од извршените надзори, за поднесените барања за покренување на

прекршочна постапка, за поведените постапки за порамнување, спроведената едукација и за исходот од тие постапки.

V.3 Соработка со други државни органи и тела

Во текот на 2020 година Управата ја продолжи својата соработка со државните органи и тела инволвирани во системот за спречување перење пари и финансирање на тероризам, и тоа со Министерството за внатрешни работи, Управата за финансиска полиција, Јавното обвинителство и други надлежни државни органи.

Управата учествуваше во работата на Работните Групи за НПАА 3.04-Слободно движење на капитал, 3.24 - Правда, слобода и безбедност и 3.31 - Заедничка надворешна безбедност и политика во процесот на евроинтеграциите.

Управата во текот на 2020 година учествуваше во работата на работната група формирана со цел подготвување на Закон за канцеларија за поврат на имот (АРО Канцеларија), чија работа беше технички поддржана од ГИЗ. Воедно, Управата активно придонесуваше и во работата на Националниот Комитет за борба против тероризам и насилен екстремизам.

V.4 Активности на Советот за борба против перење пари и финансирање на тероризам

Врз основа на член 125 од Законот, Владата на Република Македонија формираше Совет за борба против перење пари и финансирање на тероризам (Совет). Работата на Советот насочена кон унапредување на меѓуинституционалната соработка согласно целите на законот, координирање на активностите за спроведување на национална проценка на ризикот е поддржана од Управата.

Советот ја следи имплементацијата на Националната стратегија за борба против перење пари и финансирање на тероризам. Како среднорочен стратешки документ, истиот ја дефинира основната стратешка цел, ги рангира приоритетите и ги дефинира активностите кои треба да го унапредат системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во Република Македонија преку реализација на 13 посебни цели за периодот од 2017 година до 2020 година. Мерките и активностите детално разработени во Акциониот план се развиени согласно наодите и заклучоците утвдени со Извештајот од спроведена Национална проценка на ризикот.

Покрај овие активности, Советот за борба против перење пари и финансирање на тероризам врз основа на наодите од Извештајот за извршената проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам опочна со активности за подготвување на нова Национална стратегија за борба против перење пари и финансирање на тероризам со акционен план на мерки и активности за намалување и управување со идентификуваните ризици и последици од перење пари и финансирање на тероризам.

V.5 Национална проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам

На иницијатива на Управата, согласно Законот се спроведе ажурирање на „Националната проценка на ризиците од перење пари и финансирање на тероризам“ (во

понатамошниот текст: НРА) од 2016 година, заради идентификување, проценување, разбирање и намалување на ризикот поврзан со перење пари и финансирање на тероризам. Согласно член 3 од законот, Советот е надлежен за координирање на активностите за спроведување на НРА и изготвување извештај за НРА. Во реализацијата на НРА беа вклучени околу 100 претставници на надлежните државни органи и субјектите сите вклучени во системот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам. Работата на сите учесници беше организирана во 8 различни групи: работна група која ги утврдуваше законите од перење пари, работна група која ја утврдуваше ранливоста на системот за спречување на перење пари, пет работни групи кои ги утврдуваат секторските ризици (банкарскиот сектор, секторот за хартии од вредност, осигурителниот сектор, секторот на другите финансиски институции и секторот на нефинансиските дејности и професии) и работна група која ги утврдуваше законите од финансирање на тероризам.

Извештајот за извршената проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам е усвоен од Владата на Република Македонија во март 2020 година. Истиот е објавен на веб страната на Управата.

Како дел од континуираниот процес на надградба на системот за спречување перење пари и финансирање на тероризам и постигнување на неговата усогласеност со ФАТФ, како и исполнување на обврските што произлегуваат од Препораката 8 на ФАТФ, Управата иницираше активности за Проценка на ризиците од финансирање на тероризам на НПО⁶. Се формираше работна група за спроведување на оваа Проценка од страна претставници на институциите⁷ и НПО. Согласно дефинираниот работен план, се одржаа две работилници (почетната работилница Проценка на инхерентен ризик која се одржа во февруари, 2020 година и работилница за Проценка за ефикасноста на мерките за управување со ризиците која се одржа во октомври, 2020 година), а исто така и се прибираа примарни и секундарни податоци врз основа на кои се спроведуваше проценката на инхерентниот ризик и постојните мерки кои го штитат непрофитниот сектор да биде злоупотребен за финансирање тероризам. Во анализата на овие податоци се користеше методологијата утврдена од страна на Гренакре, која обезбедува подготвување на двокомпонентен извештај составен од два дела, еден кој се однесува на ризиците од финансирање на терориза, природата на законите и ризик факторите, додека другиот дел ги евалуира досега имплементираниите мерки од аспект на нивна афективност и ефикасност во управување на овој ризик како и дава предлог за понатамошна имплементација на мерки⁸ кои ќе обезбедат унапредување на овој систем. Овој процес на проценка и анализа на ризиците и евалуација на усогласеноста со препораката 8 на ФАТФ е во финална фаза.

⁶ Овој процес е спроведен во партнерски однос со НПО секторот преку нивниот претставник Конект. Активностите кои се реализирани се подржани од страна на ГИЗ

⁷ Беа вклучени: Агенција за национална безбедност, Агенција за разузнавање, Министерство за внатрешни работи, Националниот комитет за борба против тероризам и насилен екстремизам, Комисија за односи со верските заедници, Министерство за правда и др.

⁸ Овие мерки ќе бидат инкорпорирани во текстот на Стратегијата за борба против перење пари и финансирање на тероризам

VI. ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА УПРАВАТА ЗА ФИНАНСИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ

VI.1 Кадровски капацитети

Управата континуирано посветуваше внимание на професионалниот развој и унапредување на своите човечки ресурси, преку учество на вработените во Управата на стручни обуки, работилници и конференции кои во текот на 2020 година во најголем дел беа реализирани по виртуелен пат (онлајн) поради состојбата во однос на COVID-19 пандемијата.

VI.2 Проект за борба против економски криминал и други проекти

Во текот на 2020 година, континуирано се спроведуваа активностите на „Проектот за борба против економски криминал-II Фаза“⁹. Согласно утврдениот работен план, предвидена е реализација на активности за усогласување на легислативата со новите меѓународни стандарди, за зајакнување на аналитичките капацитети, унапредување на супервизорските капацитети, како и капацитетите за имплементација на рестриктивните мерки против финансирање на тероризам и пролиферација на оружје за масовно уништување.

Управата и Централниот регистар на РСМ во текот на 2020 година интензивно работеа (со техничка поддршка од ГИЗ) на создавањето предуслови (регулаторни, организациски и технички) насочени кон воспоставувањето на Регистарот на вистински сопственици. Резултат на многубројните активности беше воспоставувањето и пуштањето во употреба на овој многу значаен регистар на 27.01.2021 година. Регистарот (чиј администратор е Централниот регистар на РСМ) има за цел зголемување на транспарентноста на сопственичката структура на правните лица, како и спречување на можностите истите да бидат користени за криминални цели.

Управата и Народна банка се учесници во реализацијата на Германско-Норвешка соработка во Спречувањето на нелегални финансиски текови 2019-2022, (имплементирана од страна на ГИЗ). Главната цел на проектот е унапредување на капацитетите за борба против нелегалните финансиски текови. Проектот има три подрачја во кои ќе се реализираат мерки за превенција, истраги и утврдување на нелегално стекнатиот имот. Мерките за превенција треба да обезбедат: унапредување на регулативата преку обезбедување поголема транспарентност на сопственоста на правни лица (Функционирање на Регистарот на вистински сопственици), иматели на сметки (воспоставување на Регистар на иматели на сметки), утврдување на изложеноста на непрофитните организации на ризиците од перење пари и финансирање на тероризам, зајакнување на капацитетите на субјектите и др.

Управата е главен корисник на проектот финансиран од страна на Амбасадата на Холандија - “Зајакнување на капацитетите на Управа за финансиско разузнавање во Северна Македонија”. Главната цел на проектот е унапредување на капацитетите на Управата. Се очекува да се оствари со реализација на следните активности:

⁹ Проектот со времетраење од 36 месеци е финансиран од страна на ЕУ и Советот на Европа и имплементиран од страна на Советот на Европа.

- Редизајнирање на тековната статична веб-страница во динамична веб страна со веб-платформа достапна до субјектите;
- Ажурирање на индикатори за идентификување на сомнителни активности поврзани со ФТ;
- Вклучување на експерти за подготовка на законска рамка за регулирање на виртуелните валути во согласност со препораките на ФАТФ и директивите на ЕУ;
- Унапредување на методологијата за стратешки анализи и подобрување на информатичките капацитети на ФИУ за спроведување стратешка анализа;
- Ажурирање на ISO стандардите за управување со квалитет и
- Активности за пристап, вмрежување и видливост.

VI.3 Технички капацитети

Управата во текот на изминатата година, континуирано се грижеше за правилно управување, одржување и надградување на комплетниот информатички систем со кој располага.

Управата континуирано се грижеше за непречено функционирање на ИТ системот, односно работеше на одржување и надградба на информатичкиот систем. Во 2020 година се продолжи со развој на постоечките функционалности. Се направија повеќе подобрувања, и надградба на АСК апликацијата. , АСК апликацијата во соработка со Норвешкиот партнер Генус се надгради со нови функционалности, и тоа со:

I. Модул 1 и Модул 2 од Апликацијата за вршење надзор:

- А. Модул 1 – За пребарување и профилирање на субјекти кои можат да бидат предмет на надзор согласно ЗСППФТ) и
- Б. Модул 2 – Модул за вршење надзор над субјектите согласно ЗСППФТ.

II. Консолидирана листа за примена на рестриктивни мерки изработена од листите на ЕУ, ОН и Управата

III. Апликација за пребарување на политички изложени лица(ПИЛ) и Модул за повратни информации и следење на случаи (track record)

- А. Апликација за пребарување на политички изложени лица(ПИЛ)
- Б. Модул за повратни информации и следење на случаи (track records) и
- В. Корисничко упатство за модулот за повратни информации и следење на случаи (track records)

IV. Корисничко упатство за АСК МК апликацијата

Во 2020 година Управата направи Редизајнирање на постоечката веб-страница www.ufr.gov.mk. Со редизајнирањето и поставувањето на веб страницата на нова современа платформа, веб страната на Управата доби нови функционалности за ажурирање, дополнување, пребарување и примање на податоци. Исто така воедно е олеснет пристапот и размената на податоци со субјектите согласно одредбите од ЗСППФТ и се овозможи поголема безбедност, стабилност и контрола на податоците што се доставуваат од страна на субјектите.

Во изминатата година ИТ одделението даваше континуирана поддршка на вработените во Управата за употреба на алатките кои се користат во работењето со цел зголемување на нивните аналитички капацитети и ефикасност.

На веб страната на Управата во изминатата година редовно беа објавувани најзначајните информации, подзаконски акти, упатства и информации од јавен карактер за транспарентност и отчетност за трошењата на носителите на јавни функции и други актуелни вести од областа за спречување перење пари и финанситање на тероризам.

© Управа за финансиско разузнавање, 2021 година

Телефон: +389 2 3297 540

Адреса : Плоштад Пресвета Богородица бр.3, 6ти кат

E-mail: contact@ufr.gov.mk

Веб-страница: www.ufr.gov.mk